Davran?? Problemleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Davran?? Problemleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19476

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Davran?? Problemleri Ölçe?i (DPÖ), orijinal bir ölçe?in Türkçe'ye uyarlanmas? çal??mas? sonucunda geli?tirilmi? bir ölçüm arac?d?r. Bu ölçek, özellikle lise ö?rencileri popülasyonunda gözlemlenen yayg?n davran?? problemlerinin yo?unlu?unu ve türlerini belirlemek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, 2015 y?l?nda Çelik-Örücü ve arkada?lar? taraf?ndan yap?lan psikometrik özellikler çal??mas? ile Türk kültürüne kazand?r?lm??t?r.

Ölçek, toplam 10 maddeden olu?makta olup, iki temel alt boyutu ölçmektedir: **Kaba Tav?r** ve **Kurallara Uymama**. Bu k?sa form, e?itim ve klinik psikoloji alanlar?nda ergenlerin uyum sorunlar?n? h?zl? ve etkin bir ?ekilde de?erlendirmek için önemli bir araç sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Davran?? Problemleri, Ölçek Uyarlama, Lise Ö?rencileri, Kaba Tav?r, Kurallara Uymama, Psikometrik Özellikler, Ergenlik

Yazarlar

Müge Çelik-Örücü, Ahmet Bugay, M. Engin Tuna, Figen Çok, Pervin A?kar

Amaç

Davran?? Problemleri Ölçe?i'nin temel amac?, lise ö?rencileri aras?nda görülen uyumsuz ve problem te?kil eden davran?? e?ilimlerini sistematik olarak ölçmektir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve güvenilirli?ini Türk örnekleminde test ederek, alanda kullan?labilecek geçerli ve güvenilir bir araç sunmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, özellikle e?itim ortamlar?nda ö?rencilerin disiplin sorunlar?n?, sosyal etkile?im zorluklar?n? ve otoriteye kar?? tutumlar?n? belirlemede yard?mc? olmay? amaçlar. Elde edilen veriler, önleyici müdahale programlar?n?n geli?tirilmesinde kritik öneme sahiptir.

Yap?

Davran?? Problemleri Ölçe?i (DPÖ), yap?sal olarak iki ana faktörden olu?an, çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Ölçe?in tamam? 10 maddeden meydana gelmektedir ve bu maddeler a?a??daki iki alt boyuta ayr?lm??t?r:

Kaba Tav?r Alt Boyutu: Bu alt boyut, bireyin sosyal çevresine kar?? gösterdi?i sayg?s?z, dü?manca veya sald?rgan tutumlar? içeren dört maddeden olu?ur.

Kurallara Uymama Alt Boyutu: Bu alt boyut, okul veya toplum kurallar?na kar?? gelme, otoriteye

ARABPSYCHOLOGY.COM

itaatsizlik etme ve yasal olmayan davran??lar sergileme e?ilimlerini ölçen alt? maddeden olu?ur.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas?nda (Çelik-Örücü et al., 2015), yap?sal geçerli?in incelenmesine büyük önem verilmi?tir. Geçerlik çal??malar? genellikle yap? geçerli?i ve ölçüt ba??nt?l? geçerlik yöntemlerini içerir.

Yap?lan analizler, Davran?? Problemleri Ölçe?i'nin kuramsal olarak beklenen iki faktörlü yap?y? (Kaba Tav?r ve Kurallara Uymama) destekledi?ini göstermi?tir. Bu bulgular, ölçe?in lise ö?rencilerinde davran?? problemleri yap?s?n? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r. Detayl? geçerlik sonuçlar?, ilgili akademik kaynakta yer almaktad?r.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Bu tür psikometrik çal??malarda genellikle **iç tutarl?l?k katsay?s?** (Cronbach Alfa) hesaplan?r.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçek maddelerinin kendi aralar?ndaki tutarl?l?k düzeyleri incelenmi?tir. Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemlerde benzer sonuçlar verebilece?ini i?aret eder. Ölçe?in güvenirlik de?erleri, akademik literatürde kabul edilebilir s?n?rlar içinde bulunmu?tur, bu da ölçe?in tutarl? bir ölçüm arac? oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Davran?? Problemleri Ölçe?i'nin faktör yap?s?n? ortaya koymak amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in orijinal yap?s?n?n (iki alt boyut) Türk lise ö?rencisi örnekleminde de korundu?unu do?rulam??t?r.

Analiz sonuçlar?, 10 maddenin iki belirgin faktöre ayr?ld???n? göstermi?tir: 4 madde Kaba Tav?r faktöründe, 6 madde ise Kurallara Uymama faktöründe yüksek yük de?erlerine sahiptir. Bu sonuçlar, Davran?? Problemleri Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ine önemli bir kan?t sunmaktad?r.

Ölçek Yap?s?

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Öz bildirim raporu (Self-Report)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ergenler (Lise Ö?rencileri)

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi (Genellikle 14-18 ya? aras?)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki lise kademesinde e?itim gören ö?renciler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 3'lü derecelendirme format?n? kullan?r. Kat?l?mc?lar, kendilerini tan?mlayan davran??lar? 0'dan 2'ye kadar puanlar.

Derecelendirme Sistemi: 3'lü derecelendirme (0= hiçbir zaman, 1= bazen, 2= s?k s?k).

Madde Say?s?: Toplam 10 madde.

Alt Boyut Say?s?: 2 alt boyut.

Anahtar Kelimeler

Davran??sal De?erlendirme, Davran?? Problemleri, Ergenlik Psikolojisi, Okul Uyumsuzlu?u, Psikolojik Test, Faktör Analizi, Psikometrik

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: muge.orucu@tedu.edu.tr (Sorumlu Yazar: Müge Çelik-Örücü)

Yaz??ma Adresi: Müge Çelik-Örücü, TED Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Davran?? Problemleri Ölçe?i'nin uyarlama çal??mas? 2015 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m?na ili?kin izinler için sorumlu yazar Müge Çelik-Örücü ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m veya ücret bilgileri ilgili yazar taraf?ndan sa?lanabilir.

Bu ölçe?e ait orijinal makale linki ve tam metin PDF indirme bilgileri a?a??da sunulmu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Çelik-Örücü, M., Bugay, A., Tuna, M. E., Çok, F. ve A?kar, P. (2015). Davran?? Problemleri Ölçe?inin lise ö?rencilerinde psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi, 16*(5), 337-345.

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: scopemed.org

Ölçe?in orijinal PDF doküman? (davranis-problemleri-olcegi-toad.pdf) a?a??daki adresten indirilebilir: Davran?? Problemleri Ölçe?i PDF

Davran?? Problemleri Ölçe?i Maddeleri

Davran?? Problemleri Ölçe?i toplam 2 alt boyut ve 10 maddeden olu?maktad?r.

Kaba Tav?r Alt Boyutu (4 madde)

Kurallara Uymama Alt Boyutu (6 madde)

De?erlendirme, 3'lü derecelendirme ile yap?l?r (0= hiçbir zaman - 2= s?k s?k).

ARABPSYCHOLOGY.COM